

Ifjúsági klubház

A Kontakta szentesi gyár-egységének fiataljai eddig is hozzájárultak társadalmi munkájukkal a művelődési és sportolási lehetőségek bővítéséhez. A nemrégiben átadott sportpálya területén ifjúsági klubház felépítését tervezik, amely öltözőt, mosdót és szertárat is magában foglal majd. A tervek szerint három ütemben építendő klubház nemcsak a sportolóknak ad helyet, hanem politikai és szakmai előadásoknak, szakköröknek, zenés összejöveteleknek is.

A szülőn múlik

Vitassuk meg! — adta címmül Vaskúti György (Homok utca 12.) annak az írásának, amelyet szerkesztőségünkbe küldött. Amiről ír, tulajdonképpen apróság, s alighanem valamennyiünkkel előfordult már, hogy tanúja volt ilyen, vagy ehhez hasonló esetnek, villamoson, vagy autóbuszban. A történet röviden annyi, hogy egy kisfiú még kérésre sem adta át helyét a 4-es villamoson egy idős embernek, s mind-egyben lelkesen támogatta édesanyja is. Olvasónk azt írja: „Nem akarok a fiata-

lok ellen beszélni, különösen nem a kicsik ellen, akiket nagyon szeretek.” Am, ennek ellenére hasznos lenne szerintem „szélesebb körben megvitatni” azt, hogy a fiatalok gyakran nem adják át helyüket az időseknek.

A vita aligha segítene sokat. Mint ahogy nyilván az sem segít, hogy mi közreadjuk olvasónk véleményét. Az eset azonban elgondolkodtató. Mert, ha a gyerekek így viselkednek, vagyis nem adják át a helyüket a villamoson, vagy fiatal fákát tördelnek ki, vagy padokat,

netán személygyűjtőket tesznek tönkre az utcán, gyakorta mondják rájuk: még arra sem jó az iskola, hogy erről leszoktassa őket. Pedig az iskolában udvariasságra, figyelmességre, a fák és más értékek megvédésére nevelik a gyerekeket. De ha otthon, a szülőktől más példát látnak, haszontalanul válik az iskola munkája. A Vaskúti György által leírt történetben is csak a szülőt lehet hibáztatni, s — amit a ma-ma úgy látszik, nem ért meg — a gyermeket sajnálni, hogy ilyenre nevelik.

VASÁRNAP:

Vezetőségválasztás az autókлубban

November 26-án két jubileum jegyében ül össze Budapestén a Magyar Autókлуб országos közgyűlése: közeledek hazánk főszebadeulása-nak harmincadik, és az autókлуб fönnállásának hetvenötödik évfordulója. E kettős jubileum alkalmából tanulságos párhuzamot vonhatunk a régi Királyi Magyar Automobil Club (KMAC) két-három ezres tagsága és a mai szocialista autókлуб szélesebb tagot számú érdekvédelmi szervezetek között.

Közhely ma már, mennyit fejlődött csak az elmúlt években is hazánkban a motorizáció. 1970-ben 213 436 magángépkocsi futott az országban, tavaly már 380 778. Ennek arányában nőtt a klubtagok száma is. Csak Szegeden tavaly óta megkettőződött a klubtagok száma. Jelenleg 1820 tagú a szegedi csoport.

A novemberi közgyűléshez szeptemberben a helyi csoportok, októberben a megyei szervezetek küldöttválasztó

gyűléseket rendeznek, s összehangolják az ugyancsak négyévenként esedékes tisztújítással is. A Magyar Autókлуб szegedi csoportja vasárnap, 29-én, délelőtt fél 11-kor a Postás Művelődési Otthonban (József Attila sugárút 43.) tartja vezetőség- és küldöttválasztó gyűlést. A szegedi csoport eddig is számos kezdeményezésről tett tanúságot: márkaszakosztályokat hozott létre, kirándulásokat, műszaki előadásokat és KRESZ-tanfolyamokat rendezett, versenyekkel és vetélkedőkkel szolgálta a közlekedésben résztvevők tudásának és erkölcsi tudatának fejlesztését. A tagok a megszokott kedvezményeken (országúti segélyszolgálat, félárú vámigazolás, ingyenes szaklap stb.) kívül hamarosan élvezhetik a kiépülő műszaki állomás önköltséges szolgáltatásait (diagnosztikai vizsgálatok, barkácsműhely igénybevétele stb.) is. Ezért remélhető, hogy a mostaninál is többen kapcsolódnak be a klub munkájába.

A kiskertek növényvédelme

A „kiskert” szó hallatára különböző foglalkozású, eltérő érdeklődési körű emberek is egyszerre figyelnek fel. 93-onnal van közös téma, ismeretlen emberek régi ismerősnek tűnnek és mindenki szakértő. A megye nagyobb településein, kiváltképpen Szegeden „nagy öröm a kiskert.”

Szeged város körülbelül 8500 kerttulajdonos (házi-, szőlőgyümölcsös, zártkert, hétfélig kiskert) ott-hona. Ez a terület körülbelül 1400 hektár földterületnek felel meg, a kerttulajdonosok közül a kiskertesek száma 1200–1300-ra tehető.

Növényvédelmi szaktanácsadás tekintetében fontos és értékes a tulajdonosok személyi összetétele. Munkahely tekintetében nagyon széles a skála; az iskolai végzettség is különböző; a mezőgazdasággal kapcsolatban korábban kevesnek volt, tehát átgondolt gazdálkodást kevesen kezdtek; gazdálkodással kapcsolatos érdeklődésük zömme a kertészet (gyümölcs, szőlő, zöldségtermelés), a dísznövény és virág felé irányul.

Az információszerezés döntő fontosságú. Megfigyelésem szerint ez a kiskerttulajdonosoknál a következőképpen alakul. A legjobb informátor a szomszéd, aki mindig mindenben tájékozottabb. Például: milyen növényvédőt szert használjon a kertben a tulajdonos. Ha a szomszéd „szaktanácsa” nem vált be, a következő forrás a növényvédőt szert árusító bolt eladója. Jó esetben a boltvezető végzett 30 órás toxikológiai tanfolyamot, de más szolgál ki, mert a boltvezetőnek más dolga is van. Az eladók többsége toxikológiai képzetlen, sokszor cserélődik. Az eladó így-gyek megzsaradulni a nagy készletektől, elsősorban attól, amiből sok van. Igaz is, ő elsősorban kereskedő, nem pedig szaktanácsadó. Amennyiben a boltos javallatára a kertben a baj nem szűnik meg, akkor a lakóhelyéhez közeli „bolgárkertészhez”, jobb esetben agrár- vagy kertészmezőkhöz fordul tanácsért.

A kerttulajdonos itt már vagy megkapja a szükséges szaktanácsot, vagy üzemi növényvédőt szakmérnökhöz, növényvédelmi főfelügyelőhöz, növényvédő állomáshoz küldik szaktanácsért. Ezen a szinten aztán a probléma biztosan megoldódik, ugyan- is szakkezekbe került a kiskert növényvédelme.

Ezt a hosszú utat le lehet rövidíteni, mivel a városban a mezőgazdasági termelő-üzemekben hat növényvédelmi szakmérnök, három üzemmérnök és két technikus dolgozik, valamint a városi és járási növényvédelmi főfelügyelők. A hozzájuk fordulónak a megfelelő szaktanácsot megadják. A tapasztalatom, hogy a kert-

tulajdonosok nem használják a lehetőséget!

A kerttulajdonosok szemlélete, a kert célja fontos a növényvédelem elemzésénél. A tulajdonosok körében a két szélsőséget említeném. Az egyik: mindent permetezni és gyomirtani szeretne. A másik: csak pihenőhely a kert, ezért nem védik, a kert fertőzései gőc marad. A kertek heterogén adottságai, a tulajdonosok műveltségi színvonalának különbözősége, az érdeklődési körök (a kertben levő kultúrák) eltérősége, a kertészkedés elemi és felsőfokú ismerete, művelése más-más növényvédelmi szaktanácsadást igényt jelent.

A TIT-előadásokon, kertbarát körben szaktanácsadások tapasztalható az érdeklődés szélessége (sok kultúra növényvédelme), ezért elmélyedni egy-egy témában nincs lehetőség. A kerttulajdonosok zömét mi érdekli? Nem tartja lényegesnek, hogy az adott körképnek, vagy kárképnek mi az okozója, mitől pusztul a növény, csak egy dolog — mivel permetezzen és mikor. Az emberek nem gondoltak többnyire arra, hogy nemcsak termelni kell megtanulniok, hanem meg is kell védeni a termést. Ezért növényvédelmi szakemberhez kell fordulni.

Mikor kell permetezni és mivel? E kérdés megoldására szolgál a növényvédelmi előrejelzés, amelyet a Csongrád megyei Növényvédő Állomás bevonásával. Szegeden a kiskerteknél öt helyen van előrejelző tábla, ezenkívül 15 kertbarát aktivista közreműködik, és az összes növényvédőt szert árusító bolt minden alkalommal megkapja az előrejelzést. A három speciális szakbolt minden esetben több száz példányban kapja meg az előrejelzést, hogy a vásárló közvetlenül értesüljön a várható károsító megjelenéséről, kártételéről, és a védekezés lehetőségéről. A Délmagyarország is közli a növényvédő állomás előrejelzéseit.

A hétfélig kiskertek többségében a termelés csak hobbi, viszonylag kevesen használják ki, mint jóvédelemforrást, s termesztés-technológiai és növényvédelmi igény is ennek megfelelő. Többször került fel annak gondolata, hogy legyen a kiskerteknél valaki, esetleg brigád a védekezési feladatok ellátására. Ilyen próbálkozások korábban voltak — 1968 előtt földművesszövetkezeti növényvédelmi brigádok —, de kudarcok végződtek. Okai: a munka minősége kifogásolható volt, a szakértelem hiánya; a szakértelem megvolt, de a munka nem volt olyan nagyságú, hogy az gazdaságos lett volna.

Ezek a problémák ma is

fennállnak, azzal a különbséggel, hogy a növényvédelmi szakmérnökképzés központba kerülésével és a város szakember-ellátottságával biztosítható a jó szaktanácsadás.

A kiskertben a vegyszerfelhasználás egyre nő. Egészségvédelmi és környezetvédelmi szempontból nagyon fontos a szakszerű és főleg indokolt peszticid felhasználása. Növényvédőszer-maradékérték probléma a piaci termékekben vizsgálataink során ez ideig nem merült fel. A piaci ellenőrzések ilyen irányú vizsgálatai megnyugtatóak. Mégis van egy nyugtalanító pont. Milyen maradékértékek fogyasztja a köztes zöldseget, a fák alatti boggyósok termését a termelő és családja, esetleg a szél segítségével a szomszédja. Nagyon fontos tehát, hogy a növényvédőt szert csomagolásán levő címkén mindig figyelmesen olvassuk el. A használati utasításban foglaltakat pontosan tartsuk be.

A környezetszennyezés és káros növényvédőszer-felhasználás elkerülésének egyik sarkalatos pontja a növényvédőt szertek kiszere-lése. Szükség volna öt, tíz, húsz liter vízmennyiséghez kiserelt több növényvédőt szertre. Ez megoldandó a pontos dozirozást, így nem szennyeznek a talajt, a növényt, a vizet a kimaradt permetlével, a perzselési veszély csökkenne, a szermaradékérték-veszély kisebb volna.

A kombinált változatok viszonylag még a legmegfelelőbbek. Ezeknél a problémák, hogy a hármas szerkombináció nem minden esetben fedi a védendő növényen tapasztalható kör-okozókat, vagy kártevőket (levéltetű, atka stb.)

Az is megoldás volna, ha a permetezőgépekhez tartozóként dozirozóeszközt is adna a kereskedelem, amely-lal a megfelelő kis mennyiségű por alakú, vagy folyékony peszticid kimérhető volna.

Az elmondottakkal a cél az volt, hogy a kiskertekben a növényegészségügyi helyzet javuljon, növényhygiéni-

ai igény alakuljon ki. A tulajdonosok igényeljk a korszerű, jó szaktanácsot a növényvédelmi szakemberektől.

Füleki László,
a Csongrád megyei
Növényvédő Állomás szegedi
főfelügyelője

Október:

Múzeumi hónap

Az őszi hónapok közeled-tével megnő a múzeum- és tárlatlátogatók száma. Ezért is rendezik meg immár tizenharmadik alkalommal októberben a múzeumi hónapot. Az egy hónap sűrített rendezvényeinek célja, hogy mind többen, elsősorban munkások és fiatalok, közelebb kerüljenek a múzeumok kiállításaihoz, a képzőművészet nagyszerű alkotásaihoz, a régészeti kutatások feltárt kincseihez, a néprajzhoz, a tudományos kutatáshoz. Ennek érdekében sűrített kiállítási programmal, előadás-sorozatokkal, filmvetítésekkel és egyéb rendezvényekkel készülnek a múzeumi hónap eredményes lebonyolítására muzeológusok, népművelők, tudományos kutatók, pedagógusok.

Szeged és Csongrád megye évek óta izgalmas, változatos programmal igyekszik kivenni részét a múzeumi hónap országos rendezvény-sorozatából. A helyi sajátosságokhoz igazodva tartalmas, érdekes programokat állítottak össze most is.

Az idei rendezvénysorozat október 5-én veszi kezdetét, amikor a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában Tanács képzőművészeti vásárlások címmel bemutatják mai képzőművészetünk legjelentősebb szocialista mecénásának gondos, körültekintő válogatását. Évtizedek alatt összegyűlt képzőművészeti anyag kerül közönség elé, mely egyrészt az újralfedezés izgalma- tét ígéri, másrészt pe-

dig bepillantást enged egyes művészek, sőt egész stílusok fejlődésébe, változásába is. A szegedi kiállítások közül figyelemreméltó a Szeged címereit és pecsétjeit bemutató kamaratárlat, a Szeged környékén feltárt őskori fémleletek. X. századi női ékszerek és ruhadíszek bemutatója, a Pusztaszer 1970 —74 című kiállítás, valamint Szeged környékének érdekesebb bogarait, és a hasznos ragadozómadarakat felsorakoztató természettudományi bemutató. A múzeumi hónap szegedi előadásai a kiállításokhoz kapcsolódnak. Minden pénteken este 6 óratól régészeti, természettudományi és képzőművészeti ismeretterjesztő filmeket vetítenek a múzeum központi épületében. Tápen természettudományi kiállítás-sorozat (Öslények világa, A makón két kiállítást rendeznek a József Attila Könyvtárban. Bemutatják Makó népéletét, és megrendezik Gaál Vera textilművész tárlatát.

Szénát hordanak a szekerek

Ismerős ugye a nóta is, meg a kép is. Az országúton ballag a szénásszekér, leg-jobb esetben csak egy, de lehet, hogy három. Mögötte autók sora, nem tudnak előzni, hiszen lassú a száraz fűvel tömött szekér, korlátozott a sebessége a vontató-nak is, imbolyog a pótkocsi-ja. Szídják maszekok és hivatasosok egyaránt a vlnán hordani kell. Gyakran a váro-sban is látni ilyen rakományt. Amit én láttam a napokban, az egyenesen felel-metes volt. Egy autóbuszban többedmagammal, este, a Nagykörúton igye-keztünk a Csongrádi sugárút felé. A rendőrlámpánál megálltunk. Mellettünk egy öt-tonnás teherautón púposodott a széna magasra, de szélteben is alaposan. A lámpa zöldre váltott, az IFA rákapcsolt, a széna neki az autóbusznak, gázt neki! A mi járgányunk fékez, csat-tanás, ijedség. A bal oldali visszapillantó tükör eltalál-

ta a szélvédőt, nem lévén egy súlycsoportban a rakomány. Szerencsére a szélvédő megmaradt, az ijedtség kívül a buszvezető is megúsza. Akkor minek tesszem szót? Hát azért, mert másképp is történhetett volna, ha az autóbuszvezetőnek nincs helyén a szíve meg az esze. A kis szélvédő körülbelül ezeröttszáz forintba kerül, a tükört is pénzért adják, amikor lehet kapni, ha nincs, nem járhat az autóbusz, addig is áll, míg az ablakát megjavítják. Aztán ott az ember a kormányke-réknél, sérülése gond a család-jának, a munkaadójának, valamint önmagának, veszélyes a szembe csapódó szilánkok. A teherautó vezetője bizonyára nem gondolta mindezt végig. Ezúton hívjuk fel szíves figyelmét, meg mindazokét, akik talán tanultak az esetből; ne csináljuk ezt nagy és fájdalmas az ára!

B. I.

Acél helyett alumínium

Megszűnt a régi probléma

A bányákból a timföld-gyárakba kerülő bauxit korábban rengeteg acélhuzalt tartalmazott, ami a bauxit robbantásos fejtesekor került a nyersanyagba. Az acélszalak az aprítást, az őrlést is „túlélte”, s a timföld gyártása közben dugul-lásokat, kisebb-nagyobb üzemzavarokat, termelési-ki-erést okoztak.

Az évtizedes problémát a szakemberek úgy oldották meg, hogy acél helyett alumínium vezetékes gyuta-csokat kísérleteztek ki. A bauxitba keveredő alumí-nium huzalokat ugyanis a timföldgyártás közben a lúgos, savas folyadékok töké-letesen feloldják, és így sem-mi komplikációt nem okoznak. (MTI)